

به نام اهورا مزدا

جشن اردیبهشتگان

خشنه‌آتره اهوره مزداو

باز هم مطلبی زیبا در مورد جشن های ملی و باستانی ایران همیشه سربلند برای شما عزیزان آماده کرده ایم از دوست و استاد بزرگوارمان آقای ارسلان فره کیانی

فره کیانی- بنا بر رسم نیاکانمان و پیروی از جشن های دوازده گانه سال، روز اردیبهشت از ماه اردیبهشت زمان برگزاری جشنی ست که اردیبهشتگان نام دارد. اردیبهشت از واژه اشاوهِشتای (۱) اوستایی گرفته شده که به چم(معنی) بهترین اشویی است. این واژه در پهلوی ارتاوهشت(۲) خوانده می شده است که ما اکنون در زبان پارسی آنرا اردیبهشت می گوئیم. اردیبهشت سوم روز از ماه است.

اردیبهشت نام دومین امشاسپندان بوده که در فروزه های اهورامزدا قرار دارد. ارج فراوان داشته و یاران وی نیز از پاداش نیکویی برخوردار هستند. دقیقی سراینده زرتشتی این چنین می سراید:

به گیتی خلعت اردیبهشتی

در افکند ای صنم ابربهشتی

اردیبهشت در جهان مینویی نماینده پاکي و راستی است. نگاهبانی آتش بر دوش او قرار دارد، آتشی که در سرتاسر جهان سپندینه است. در اردیبهشت یشت، زیباترین امشاسپند نام نهاده شده است.

ادامه این نگاشته در ادامه مطلب

در بندهشن ، بخش یازدهم (درپاره بزرگ کرداری ایزدان مینوی) می خوانیم که:

اردیبهشت را خویشکاری این است که دیوان را نَهَد تا روان دروندان را در دوزخ، بیش از گناهی که ایشان را است، پادافره کنند و (دیوان را) از ایشان باز دارد.

در پایین تر از این سخن باز می خوانیم که:

در شرو آفرینش، چون هر مزد این شش امشاسپند را فراز آفرید، خود نیز، با ایشان، آن برترین و هفتمین بود. آن گاه، از ایشان پرسید که «ما را که آفرید؟» از ایشان یکی نیز پاسخی نکرد. باری دیگر و سدیگر به همانگونه پرسید. پس، اردیبهشت گفت که «ما را تو آفریدی!»

بندهش بیان می کند که هر گلی از آن امشاسپندی ست و گل اردیبهشت مرزنگوش نام دارد. و در جایی دیگر بیان می کند که اندام مردمان از آن مینویی بوده که رگ و پی از آن اردیبهشت است.

اردیبهشت یشت نام سومین یشت اوستا ست که در ستایش و نیایش این امشاسپند است. این یشت ۱۹ بند دارد.

در اوستا و اردیبهشت یشت می خوانیم:

اردیبهشت امشاسپند را می ستایم، به درستی که ستودن اردیبهشت امشاسپند به منزله ستودن همه امشاسپندان است که اهورامزدا جای آسودن آنها را با کردار نیک نگه می دارد. و جای آسودن آنها در گروسمان اهوراست. گروسمان ویژه اشوان است و هیچ یک از دروندان (دروغکاران) را بدان جای پر از آسایش و اشویی برای دیدار اهورامزدا راه نیست.

چون اردیبهشت امشاسپند نماینده اشویی، پاکی و راستی است و همچنین نگاهبانی آتش در جهان نیز سپرده باوست، ایرانیان باستان در این جشن همه با تن پوش سپید بدربمهرها رو می آورند و دسته ای (دسته جمعی) ستایش و پرستش خداوند می کنند. پس از آن جشن و شادمانی شرو می شود. امروز نیز زرتشتیان این روز را ارج می دهند و به آتشکده ها رو آورده و اهورامزدا را با خواندن اردیبهشت یشت و دیگر نمازها سپاس می گویند.

«اشه و هیشته» که واژه اوستایی اردیبهشت است، از «اشه» و «وهیشته» ساخته شده است. «اشا» در گاتهای اشوزرتنت اسپنتمان ۱۸۰ بار تکرار شده است و معنای بسیار گسترده ای دارد. قانون و آیین ایزدی، راستی و درستی، پاکی و ... تفسیرهایی هستند که از این واژه شده است. «وهیشته» که بخش دوم این واژه است، به چم «بهترین» است. و اینگونه است که «اردیبهشت»، «بهترین راستی و درستی» معنی می دهد.

ابوریحان بیرونی می نویسد:

اردیبهشت ماه روز سوم آن اردیبهشت است و آن عیدی است که اردیبهشتگان نام دارد. برای آنکه هر دو نام با هم متفق شده اند و معنای این نام آن است (راستی بهتر است) و برخی گفته اند منتهای خیر است و اردیبهشت ملک آتش و نور است و این دو با او مناسبت دارد و خداوند او را به این کار موکل کرده که علل و امراض را بیاری ادویه و اغذیه ازاله کند و صدق را از کذب ظاهر کند و محق را از مبطل به سوگندهایی که گفته اند در اوستا مبین است تمیز دهد.

این جشن فرخنده بر شما گرامیان خجسته باد

۱. **Asha Vahishta**. این واژه از اشه و وهیشتا ساخته شده است. اشا در گاتها ۱۸۰ بار آمده است که قانون و آیین ایزدی، راستی و درستی، پاکی و ... تفسیرهایی هستند که از این واژه شده است. وهیشته به چم بهترین است. بدین گونه می توان بیان کرد که اردیبهشت، بهترین راستی و درستی است.

۲. Artavahesht

<http://parsiandej.ir>

پارسیان دژ مرجع ایران شناسی